

Een heerlijke geloofsbelijdenis

Lezen: Romeinen 16:17-27

Tekst: Romeinen 16:20

Zingen:

Psalm 3:4

Psalm 37:6

Psalm 33:8, 9

Gezang 5:3, 8

Psalm 91:6

Geliefde gemeente, op deze middag staan wij stil bij Romeinen 16, vers 20: *En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren. De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met ulieden. Amen.*

Wij letten op drie gedachten:

1. In de eerste plaats op wie hier handelt, de God des vredes;
2. In de tweede plaats door wie Hij handelt;
3. En in de derde plaats hoe Hij handelt, namelijk door te verpletteren.

Deze woorden zijn een heerlijke geloofsbelijdenis. Ja, zij zouden ook heel goed een gebed kunnen zijn. Hier wordt God beleden zoals Hij is en wordt tegelijk getuigd van een zekere, niet twijfelachtige, maar zeer gewisse overwinning op de satan.

Het is nodig in ons leven dat wij onze vijanden leren kennen. Ken uw vijand. In de eerste plaats uw eigen vlees, dat u naar de afgrond brengt, als God het niet verhoedt. Dan ook de wereld. En ook de satan, de duivel, de oude slang.

Thomas Brooks, die Engelse oudvader, schreef niet voor niets over de listige omleidingen des duivels. Hij noemde zijn boek *Kostelijke middelen tegen Satans listen*. En listen zijn er veel. Methoden ook. Paulus spreekt erover in Efeze 6. En hier, in deze tekst, wordt gesproken over overwinning op de satan. Ja, over een verpletteren, een stampen. Dat is een sterke uitdrukking. Het brengt ons ook terug naar het eerste gedeelte van de Bijbel, waar wij voor het eerst met die slang, die duivelse slang, te maken krijgen.

Punt 1. Wie hier handelt: de God des vredes

En de God des vredes...

Er is in God een onvoorstelbare vrede. Wat is dat aantrekkelijk voor een mens die die vrede mist. Vrede die bij ons niet te vinden is. In God is een onuitsprekelijke, volmaakte vrede.

Nooit was er een ogenblik van onmin tussen de Vader en de Zoon. Zelfs op Golgotha, waar de Heere Jezus heeft uitgeroepen: *Mijn God, Mijn God! waarom hebt Gij Mij verlaten*, bleef er in de diepste zin eenheid tussen de Vader en de Zoon. Juist daar schitterde die wonderlijke liefde: *Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft*. En dat was ook het oogmerk van de Heere Jezus in Zijn lijden en sterven, opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren ga.

Ook tussen de Vader en de Heilige Geest is volkomen vrede. De verkiezende liefde van de Vader en het toepassende werk van de Heilige Geest stemmen volmaakt overeen. In die ene, drie-enige God is vrede. Daarom wordt Hij hier genoemd: *de God des vredes*.

Vrede kunnen wij nooit losmaken van God. Er is in Hem een onuitputtelijke bron van vrede, die nooit opdroogt. Er is in Hem geen onrust, geen verwarring, geen verdeeldheid. Daarom moet ieder die vrede mist, eerlijk en eenvoudig verwezen worden naar de God van de vrede.

Paulus schrijft elders: *Want Hij is onze vrede*. Dat zegt hij in Efeze 2. Daar gaat het over Jood en heiden, over vijandschap en verwijdering. Maar in Christus is vrede. Hij is onze vrede. Dat is niet alleen een leerstuk, maar een naam, een werkelijkheid. Christus Zelf is vrede.

Vrede is van de Vader. Vrede is van de Zoon. Vrede is ook van de Heilige Geest. En vrede in het hart van een zondaar is het eindresultaat van het werk van de drie-enige God. Het komt uit God en vervult de ziel als genade werkelijkheid wordt.

Dat woord genade hangt ook helemaal samen met vrede. Daarom beginnen de apostolische brieven zo vaak met die rijke groet: *Genade zij u en vrede*. Er is pas ten diepste vrede als er genade is. Want als de oorzaak van onze onrust de zonde is, dan moet ook de oorzaak van ware vrede de genade zijn. Waar genade wordt geschonken, daar komt vrede.

Hebt u dat ooit leren verstaan, als in de eredienst de dominee u mocht toespreken: *Genade zij u en vrede van God den Vader, en van den Heere Jezus Christus*? Dat zijn geen loze woorden. Daar ligt een diepe wereld in. Als dat binnenkomt, dan is het geen klank meer, maar leven.

Waar de duivel werkt, daar is onrust. Altijd. Dat is een kenmerk van zijn werk. Waar de boze zijn invloed doet gelden, daar raakt de vrede zoek. Maar waar God werkt, daar komt vrede. Zeker, als de Heilige Geest begint te werken, kan er eerst juist veel onrust ontstaan. Er komt ontdekking, schuld, benauwdheid. Maar het eindresultaat van Gods werk is altijd vrede. Dat is een onmiskenbaar bewijs van Zijn werk.

Adam en Eva hebben in het paradijs iets van die vrede gekend. Wat moet dat heerlijk geweest zijn. Geen zonde, geen verstoring, geen onrust. Volkomen gemeenschap met God. En nu zijn wij, heel ons leven door, op zoek naar iets van dat verloren paradijs. Daarom zoeken mensen rustplaatsen, mooie oorden, de mooiste vakanties. Maar het verloren paradijs is op aarde nergens meer te vinden. Dat is alleen te vinden bij de God van de vrede.

Paulus zegt in 1 Korinthe 14: *Want God is geen God van verwarring, maar van vrede*. Dat geldt de gemeente, dat geldt het persoonlijk leven, dat geldt het werk van de genade. God is geen God van wanorde, maar van vrede.

En die vrede is in dit leven te verkrijgen. Niet buiten Christus, maar in Hem. En die vrede zal eenmaal volkomen zijn in de toekomst van al Gods kinderen. Dan zal de oorzaak van alle onrust voorgoed weggenomen zijn.

Maar nu al geldt voor allen die door het geloof gerechtvaardigd zijn: *Wij dan, gerechtvaardigd zijnde uit het geloof, hebben vrede bij God, door onzen Heere Jezus Christus*. Dan ben je gelukkig. Dan ben je werkelijk gelukkig. Vrede heeft alleen God tot oorsprong.

Punt 2. Door wie Hij handelt: onder uw voeten

...zal den satan haast onder uw voeten verpletteren.

Het tegenovergestelde van vrede is de onrust van het leven in de zonde. En daar weet ieder mens van. Of u nu onbekeerd bent of een kind van God, dat ene blijft waar: onvergeven zonde is de oorzaak van onrust.

Dat geldt voor een mens die nog buiten Christus leeft. Het geweten zegt: het is niet goed tussen God en mijn ziel. Maar het geldt ook voor Gods kinderen, wanneer de zonde weer tussen God en hun ziel in ligt. Dan komt er onrust. Dan is er geen vrijmoedigheid, geen vrede, geen rust.

Onvergeven zonde is het grote wapen van de duivel. Hij klaagt Gods kinderen aan bij God, en hij klaagt God aan bij Gods kinderen. Hij fluistert: Hij zal u niet meer vergeven. U bent te ver afgeweken. Het is te lang stil geweest. U hebt te veel gezondigd. Dat is zijn werk als aanklager.

Daarom is het zo wezenlijk dat wij weten of onze schuld nog openstaat, of dat zij genadig bedekt is. In het gewone leven willen wij toch ook weten hoe het met onze schulden staat? Waarom zouden wij dan in geestelijk opzicht zo achteloos zijn?

En dan zegt de apostel hier: *En de God des vredes zal den satan haast onder uw voeten verpletteren*. Let erop: er staat niet onder de voeten van Christus alleen, hoewel Hij natuurlijk de eerste en de voornaamste Overwinnaar is. Nee, er staat: *onder uw voeten*.

Daarmee komen wij terug bij de moederbelofte: *Hetzelve zal u den kop vermorzelen*. In de allereerste plaats ziet dat op Christus, het Zaad van de vrouw. Alleen Hij heeft de satan werkelijk en volkomen overwonnen. In de woestijn heeft de duivel Hem verzocht, maar Christus bleef staande. Waar wij duizendmaal gevallen zijn, bleef Hij volmaakt staande. Daarom is Hij de grote Overwinnaar.

Maar toch spreekt de Schrift ook over een overig zaad. Over hen die het getuigenis van Jezus Christus hebben. Daarom mag hier ook de gemeente aangesproken worden. En let er dan op dat Paulus in het meervoud spreekt: *uw voeten, ulieden*. Wij denken vaak veel te individualistisch over het geloof. Maar de Schrift leert ons ook de gemeenschap der heiligen.

Dat is ook zo leerzaam in de strijd. Alleen zijn Gods kinderen zwak. Petrus was alleen bij het vuur en hij viel. David was alleen op het dak en hij viel. Maar de Heere leert Zijn volk om samen te strijden, samen te bidden, samen te waken.

Daarom heeft de Heere Jezus ons ook niet leren bidden: verlos mij van de boze, maar: *verlos ons van den boze*. En niet: leid mij niet in verzoeking, maar: *leid ons niet in verzoeking*. Dat is veelzeggend. Wij hebben elkaar nodig. De Heere werkt vaak in het meervoud, in de gemeenschap van Zijn kerk.

Er is ook een verkeerde gedachte die gemakkelijk binnensluipt. Alsof de duivel, omdat Christus gestorven en opgestaan is, nu eigenlijk geen werkelijke macht meer heeft. Alsof de kerk nu zorgeloos zou kunnen leven. Maar zo spreekt de Bijbel niet.

Paulus zegt in Efeze 6: *Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels*. En Petrus schrijft, na kruis en opstanding, nog altijd: *Uw tegenpartij, de duivel, gaat om als een briesende leeuw, zoekende wien hij zou mogen verslinden*.

Dus nee, de duivel is niet ongevaarlijk. Er is alle reden om te blijven bidden: *Verlos ons van den boze*. Alleen dit is de troost: hij kan Gods kinderen niet uit Christus rukken. Maar hij kan hen wel geweldig benauwen, aanklagen, verzoeken en verstrikken.

En dan ligt hier nu juist de heerlijkheid van deze belofte. God heeft er behagen in om de boze niet alleen door de sterke Christus te overwinnen, maar ook door zwakke mensen, die in Christus zijn.

Zo werkte Hij bij Gideon. Te veel mannen, zei de Heere. Het moesten er minder worden. Zo werkte Hij bij David. Niet een reus tegenover Goliath, maar een jongen met een slinger. Zo werkt God nog. Hij verkiest het zwakke om het sterke te beschamen.

Daarom zou je bijna zeggen: waren wij maar zwakker. Niet in de zonde, maar in onze eigen ogen. Waren wij maar meer ontkracht, meer afhankelijk, meer overtuigd van onze volstrekte onmacht. Want dan is er hoop. De belofte maakt arm. Wat God belooft, hebben Zijn kinderen uit zichzelf juist niet.

En laten we eerlijk zijn. Als u naar uw eigen leven kijkt, lijkt het dan op overwinning over de satan? Of lijkt het veel vaker op het tegendeel? Dat hij de overmacht heeft? Dat hij u meesleept? Dat hij u verleidt, aanklaagt, neerdrukt? Juist voor zulke mensen is deze belofte kostbaar.

Paulus schrijft dit niet aan gearriveerde christenen, maar aan mensen die de taal van Romeinen 7 kennen: *Ik ellendig mens, wie zal mij verlossen uit het lichaam dezes doods?* Aan mensen die weten van Romeinen 1, 2 en 3, van schuld en oordeel. Maar ook van Romeinen 5, van vrede bij God. En ook van Romeinen 6 en 7, van strijd, zwakheid en aanklacht.

Daarom, gemeente, zoek elkaar op in de strijd. Belijd elkaar de zonden. Vernedert u onder de krachtige hand Gods. Leef de gemeenschap der heiligen niet alleen met de lippen, maar ook in de praktijk. Want wij zijn geen helden. Ik geloof niet in geestelijke helden. Alleen in die ene Held, Die nooit bezweek.

Punt 3. Hoe Hij handelt: door te verpletteren

...zal den satan haast onder uw voeten verpletteren.

Dat woord *verpletteren* is een sterk woord. Thomas Brooks wijst erop dat het werkelijk de gedachte heeft van stampen, van verbreken, van verbrijzelen. Zoals iemand op de kop van een slang stamp. Het duidt op totale overwinning, op een volkomen einde.

Dat betekent in de praktijk ook een diepe afkeer van de werken van de duivel. Gods kinderen leren haten wat de satan liefheeft. Zij leren vluchten van wat hen eerst aantrok. Zij leren de zonde zien als iets duivels. En toch blijft de strijd.

Want deze wereld is ook na Golgotha nog een strijdtoneel. De duivel wordt door Paulus nog genoemd *de god dezer eeuw*, die de zinnen verblindt. Dat heeft hij niet met recht, maar hij doet het wel. De strijd is dus niet voorbij. Golgotha is beslissend, maar de eindafrekening moet nog komen.

Daarom is dit een belofte in toekomstige tijd: *zal verpletteren*. Het is nog niet geheel vervuld. Het einde is wel in zicht, maar het is er nog niet. Toch staat er: *haast*. Het zal niet lang meer duren. Voor Gods kind duurt de strijd maar een korte tijd. Bij de wederkomst, of bij het sterven, moet de satan loslaten. Dan is het voorgoed gedaan.

Deze woorden hebben in hun verband ook nog een bijzondere spits. Paulus waarschuwt namelijk in dit hoofdstuk tegen mensen die tweedracht en ergernissen aanrichten tegen de leer. Daar werkt de satan ook. Niet alleen in grove zonden, maar ook in valse leer.

Soms wettisch, farizeïsch, zonder Christus. Soms juist heel werelds en gemakzuchtig, alsof alles wel kan. Aan beide kanten werkt de slang. Johannes de Doper sprak niet voor niets

over *adderengebroedsels*. En de Heere Jezus zei: *Gij zijt uit den vader den duivel*. De duivel werkt ook door mensen, ook door religieuze mensen, ook door valse leer.

Wat is het dan een groot goed als de Heere ons bewaart bij Zijn Woord. En als Hij ons steeds weer corrigeert, zodat wij niet doorschieten naar de ene of de andere kant.

Christus heeft Zijn discipelen ook macht gegeven. In Lukas 10 zegt Hij: *Ziet, Ik geve u de macht, om op slangen en scorpioenen te treden, en over alle kracht des vijands; en geen ding zal u enigszins beschadigen*. Daar gaat het niet in de eerste plaats over letterlijke slangen, maar over de macht van de satan. De Heere Jezus laat Zijn zwakke discipelen delen in Zijn overwinning.

Dat is de liefdevolle wijze waarop Hij Zijn triomf uitdeelt. Hij, de grote Overwinnaar, geeft macht aan zwakken. Opdat zij, die zo lang door de boze geregeerd zijn, hem nu in Zijn kracht zullen overwinnen.

En toch, soms komt die boze weer tevoorschijn. Dan was er een tijd van rust, en ineens is hij er weer in zijn aanklagende rol. Dat is ook de betekenis van het woord satan: aanklager. Zoals in Job. Zoals in Zacharia 3, bij Jozua de hogepriester. Dan staat hij daar om te beschuldigen. Maar dan komt de Heere ertussen: *De HEERE schelde u, gij satan!*

Dat is ook de troost in het geestelijk leven. De vrede kan gemist worden, de onrust kan terugkomen, de vraag kan weer opkomen: is het wel waar geweest? Maar juist dan blijft dit staan: *En de God des vredes...* Dat evangelische *maar*. Alles van de mens valt weg, maar God blijft.

Als u op deze middag hier zit zonder vrede, en u moet eerlijk zeggen dat de satan niet onder uw voeten ligt, maar dat ú eigenlijk onder zijn macht ligt, dan is dat ernstig. Als er in uw binnenste zelfs nog een begeerte leeft om de zonde te dienen, om te doen wat hij wil, dan kondig ik u op grond van Gods Woord aan dat er een eeuwige onrust wacht, als u zo blijft. Er is een voorsmaak van de hemel, maar er is ook een voorsmaak van de hel. En dat is de onrust van een geweten zonder verzoening.

De duivel belooft veel. Dat deed hij al in het paradijs: *Gij zult als God wezen*. En nog altijd belooft hij geluk in de zonde, in de wereld, in bezit, in eer, in genot. Maar het zijn leugens. Het enige ware, blijvende geluk is te vinden bij de Heere Jezus Christus.

Daarom is het zo nodig om de vergeving der zonden te zoeken. Dat is het hoogste goed. Want wanneer de aanklacht van de satan haar grond verliest, namelijk de onvergeven schuld, dan is zijn macht gebroken. Dan wordt de ziel vrijgesproken. Dan komt er vrede.

Daarom is dat artikel van het geloof zo groot: *Ik geloof de vergeving der zonden*. Daar begint de vrede. Daar ligt de overwinning. Daar mag een mens zeggen met de apostel: *Ik ben verzekerd, dat noch dood, noch leven, noch engelen, noch overheden, noch machten, noch tegenwoordige, noch toekomstige dingen, noch hoogte, noch diepte, noch enig ander schepsel, ons zal kunnen scheiden van de liefde Gods, welke is in Christus Jezus, onzen Heere*.

En zo worden de verlost in Openbaring 12 getekend: *En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams*. Daar ligt de overwinning. Niet in henzelf. Niet in hun moed. Niet in hun strijdvaardigheid. Maar in het bloed des Lams.

Zoals Israël eenmaal uit Egypte werd uitgeleid, zo zal er eens een grote uittocht zijn. Dan niet tien plagen, maar de volle oordeelsgang Gods. Dan niet Farao alleen, maar de draak, het beest, de duivel. Dan niet de Rode Zee, maar de glazen zee. En dan niet een paaslammetje, maar hét Lam.

Hij maakt het eeuwige verschil tussen binnen en buiten.

Gemeente, hier ligt dus de troost en ook de oproep. De Heere belooft de overwinning aan Zijn kerk. Hij heeft die overwinning verworven, en Hij deelt haar uit. Maar zoek dan uw leven buiten uzelf, in de Heere Jezus Christus alleen.

Want alleen wie in Hem is, alleen wie door het geloof aan Hem verbonden is, mag weten dat eenmaal, ja haast, de satan onder zijn voeten verpletterd zal worden.

Voor zulk een mens geldt het: God is de God des vredes. Christus is zijn vrede. De satan is een verslagen vijand. En de toekomst is zeker.

Amen.